

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20CoCsp/4/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8319207881
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8319207881.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členiek senátu JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Viery Kandrikovej v spore žalobcu: Intrum Justitia Slovakia s.r.o., so sídlom Mýtňa 48, Bratislava, IČO: 35 831 154, právne zastúpeného JUDr. Ján Šoltés, advokát, so sídlom Mýtňa 48, Bratislava, proti žalovanej: B. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. nad V. XX, o zaplatenie 8 327,89 eura s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 5Csp/156/2019-125 zo dňa 26.10.2020, takto

rozhodol:

- I. Potvrdzuje sa rozsudok v zamietavom výroku a v súvisiacom výroku o trovách konania.
- II. Stranám sporu sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol takto:
„ Žalovaná je povinná uhradiť žalobcovi 4 483,42 eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% z dlžnej sumy ročne od 4.4.2017 do zaplatenia, všetko v pravidelných mesačných splátkach vo výške 50 eur mesačne, vždy do 25. dňa v príslušnom kalendárnom mesiaci počínajúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že nezaplatením čo i len jednej splátky nastáva splatnosť celého dlhu.

Konanie zastavuje sčasti o zaplatenie 231 eur.

V prevyšujúcej časti žalobu zamieťa.

Priznáva žalobcovi vo vzťahu k žalovanej právo na náhradu trov konania v rozsahu 7,68% z celkových trov s tým, že o výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením, ktoré vydá po právoplatnosti tohto rozsudku vyšší súdny úradník.“

1.1 V odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou (spolu s jej nebohým manželom), bola uzavretá zmluva o manželskej pôžičke, pričom táto zmluva je zároveň zmluvou spotrebiteľskou, na základe ktorej žalovaným bola poskytnutá pôžička vo výške 10 000,- eur, ktorú sa zaviazali splatiť formou pravidelných mesačných splátok vo výške 239,82 eura pri počte splátok 72. Žalovaná titulom splatenia pôžičky už uhradila sumu 5.366,58 eura.

Ďalej uviedol, že v zmluve o pôžičke absentuje povinný údaj v zmysle § 9 ods. 2 písm. f) zákona o spotrebiteľských úveroch, a to údaj o dobe trvania zmluvy a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Údaj o dobe trvania zmluvy v zmluve nie je vôbec obsiahnutý. Zákon jednoznačne uvádza aj to, že povinnou náležitosťou zmluvy je aj údaj o termíne konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, teda rozlíšil pojmy doba trvania zmluvy a termín konečnej splatnosti.

Poukázal aj na to, že v zmluve absentuje aj ďalšia podstatná náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z.z. v súvislosti s tam uvedenou RPMN, a to uvedenie všetkých predpokladov použitých na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti dospel k záveru, že poskytnutý spotrebiteľský úver formou pôžičky je potrebné podľa § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch považovať za bezúročný a bez poplatkov.

Uzavrel, že z dôvodu konštatovanej a právne zdôvodnenej bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalovanej, táto bola tak na istine úveru povinná zaplatiť sumu 10.000,- eur, teda sumu, ktorá jej bola zo strany veriteľa reálne poskytnutá. Zo strany žalovanej už boli celkovo uhradené finančné prostriedky vo výške 5.366,58 eura pred podaním žaloby a vo výške 150,- eur po podaní žaloby, teda na istine je povinná zaplatiť ešte sumu 4.483,42 eura, a preto súd v tejto časti žalobe vyhovel. Súd s ohľadom na majetkové a príjmové pomery umožnil žalovanej splácanie súdom priznanej sumy žalobcovi po 50,- eur mesačne, a to vždy k 25. dňu v mesiaci s tým, že nezaplatením čo i len jednej splátky sa celý dlh stane splatným.

Zároveň žalovanú zaviazal na zaplatenie úroku z omeškania v ním požadovanej výške počnúc dňom nasledujúcim po uplynutí dodatočnej lehoty na plnenie určenej pôvodným veriteľom, t.j. odo dňa 04.04.2017 z priznanej sumy v konaní.

Vo zvyšnej časti žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Poukázal aj na to, že zmluva o pôžičke je v časti dojednanej výšky ročnej úrokovej sadzby neplatná, a to pre rozpor daného dojednania s dobrými mravmi.

O trovách konania rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 1, 2 a § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, a to proti zamietavému výroku a výroku o trovách konania a navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti tak, že zaviazže žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 3.613,47 eura, s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % p.a. zo sumy 3.763,47 eura od 04.04.2017 do 23.10.2019, s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % p.a. zo sumy 3.713,47 eura od 24.10.2019 do 22.11.2019, s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % p.a. zo sumy 3.663,47 eura od 23.11.2019 do 21.07.2020, s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % p.a. zo sumy 3.613,47 eura od 22.7.2020 do zaplatenia, to všetko v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku a priznal žalobcovi náhradu trov konania a náhradu trov právneho zastúpenia v plnom rozsahu. Ďalej uviedol, že z rozhodnutia Súdneho dvora EÚ C-42/2015 možno vyvodiť záver, že iba porušenie povinnosti veriteľa podstatným spôsobom môže byť sankcionované zánikom nároku veriteľa na úroky a poplatky. Namietal, že jeho právny predchodca neporušil žiadne povinnosti, preto mu vznikol nárok aj na zaplatenie zmluvne dojednaných úrokov ako odplaty poskytnutého úveru. Poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ C-565/2012 zo dňa 27.03.2014, podľa ktorého tvrdosť sankcií pre veriteľa musí byť primeraná závažnosti jeho porušenia, ako i na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ C-348/2014 zo dňa 09.07.2015, podľa ktorého čl. 4 Smernice č. 87/102/EHS zo dňa 22.12.1986 (jedná sa o Smernicu, ktorá predchádzala Smernici 2008/48/ES) vyžaduje, aby dlžník pri uzavretí zmluvy o úvere poznal všetky okolnosti, ktoré môžu mať vplyv na rozsah jeho záväzku. Z uvedeného vyplýva, že ak nebude v zmluve uvedená náležitosť, ktorá nemôže mať vplyv na schopnosť dlžníka posúdiť rozsah jeho záväzku, nebude spravídla a v zásade sankcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti primeraná.

Právny názor súdu prvej inštancie, že dojednaná odplata za poskytnutie spotrebiteľského úveru vo forme zmluvne dojednaného úroku je neprimeraná a v rozpore s dobrými mravmi považoval za nesprávny. Žalovanej bol poskytnutý úver vo výške 10.000,- eur, ktorý sa zaviazala vrátiť v 72 pravidelných mesačných splátkach á 239,82 eura. Navýšenie úveru predstavuje len zmluvne dojednaný úrok vo výške ročnej úrokovej sadzby 22,00 %. Celková čiastka, ku ktorej zaplateniu sa žalovaná zaviazala predstavuje 17.267,04 eura. Celkové náklady spotrebiteľa s úverom predstavujú 7.267,04 eura za šesť rokov.

Uzavrel, že nie výška úrokovej sadzby, ale celková výška odplaty vyjadrená prostredníctvom RPMN je rozhodujúcim faktorom pre ustálenie celkových nákladov spotrebiteľa spojených s úverom. Veličina vyjadrená prostredníctvom RPMN predstavuje celkovú odplatu spojenú s úverom.

3. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu v súdom stanovenej lehote, do dňa rozhodnutia odvolacieho súdu, písomne nevyjadřila.

4. Krajský súd v Prešove (ďalej len odvolací súd) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“), vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

5. Vykonaním prieskumu dotknutej úverovej zmluvy odvolací súd vzhľadom na zistený skutkový stav dospel k záveru, že s poukazom na ust. § 387 ods. 1, 2 CSP sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie vo vzťahu k výroku, ktorým súd prvej inštancie žalobu žalobcu zamietol a v podrobnostiach naň odkazuje.

6. Odvolací súd len na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie uvádza, že v prvom rade v predmetnej úverovej zmluve uzavretej dňa 24.03.2015 medzi právnym predchodcom žalobcu ako dodávateľom a žalovanou a jej zosnulým manželom ako spotrebiteľmi, absentuje zákonná náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. f) zákona o spotrebiteľských úveroch, a to uvedenie doby trvania úverového vzťahu medzi žalobcom a žalovanou, podľa názoru odvolacieho súdu túto náležitosť si nemožno zamieňať s údajom o termíne konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru (v danom prípade uvedenom nepresne len ako 3/2021, pričom sa vyžaduje uvedenie dňa, mesiaca a roku), a to už aj z dôvodu, že ak by zákonodarca mal v úmysle stotožniť tieto dva pojmy, neuvádzal by ich v zákonomnom znení osobitne, ako aj z dôvodu, že neuvedením tejto skutočnosti sa úverová zmluva stáva pre spotrebiteľa málo transparentná a výpovedná, keďže spotrebiteľ by mal mať poskytnuté prehľadné informácie o úvere bez potreby použitia kalkulačky (t.j. napr. bez toho aby bol nútený odpočítavať si od konečného dátumu splatnosti počiatočný dátum splatnosti a pod.), pričom treba mať stále na zreteli, že žalobca (dodávateľ) poskytuje úverové služby neurčitému počtu klientov na rôznej úrovni vyspelosti, pričom aj spotrebiteľ s priemernými schopnosťami by mal mať reálnu predstavu o dobe, počas ktorej bude zaťažený bremenom splácania svojho finančného záväzku pochádzajúceho z úverového vzťahu.

7. Zároveň podľa názoru odvolacieho súdu údaj o dobe trvania úverovej zmluvy nie je možné stotožňovať ani s údajom o počte splátok (v danom prípade 72 splátok), ktorými mala žalovaná jej poskytnutú pôžičku žalobcovi splatiť, a to v uvedenom kontexte už aj len z dôvodu, že aj v tomto prípade, ak by tomu tak bolo (t.j. žeby tieto pojmy bolo možné stotožniť), tak zákonodarca by logicky nevyžadoval uvedenie oboch týchto parametrov úveru v úverovej zmluve [počet splátok - cit. § 9 ods. 2 písm. l) zákona o spotrebiteľských úveroch; doba trvania - cit. § 9 ods. 2 písm. f) zákona o spotrebiteľských úveroch], ale uspokojil by sa iba s uvedením jedného z nich.

8. Avšak práve v záujme ochrany spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v spotrebiteľsko - dodávateľskom vzťahu, v záujme neponchať spotrebiteľa, aby si sám pracne z dodávateľom uvedených údajov úveru sám vypočítaval jeho iné parametre, zákonodarca vyslovene vyžaduje, aby v úverovej zmluve bola uvedená tak doba trvania úverového vzťahu, ako aj počet splátok.

9. V tomto smere podľa názoru odvolacieho súdu sa nejedná len o vec výkladu aplikovanej právnej normy, ale ide o explicitne (jasne a presne) formulovaný zákonný imperatív ohľadne náležitosti úverovej zmluvy, ktorého porušenie je explicitne sankcionované zákonom predvídaným spôsobom, a to bezpoplatkovosťou a bezúročnosťou úveru.

10. Vzhľadom na absenciu obligatórnej náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. f) zákona o spotrebiteľských úveroch, sa úver považuje v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch za bezúročný a bez poplatkov. Už len absencia tejto náležitosti spôsobuje, že veriteľ nemôže účtovať žiadne iné nároky, než istinu. Preto skúmanie ostatných náležitostí zmluvy a zistenia prvoinštančného súdu o bezpoplatkovosti a bezúročnosti sú bez významu k správne zisteným záverom uvedeným v § 11 ods. 1 písm. b) vyššie uvedeného zákona.

11. Odvolací súd považuje za potrebné pokiaľ sa týka neprimerane vysokého úroku uviesť, že právny predchodca žalobcu od žalovanej žiadal platiť neprimerane vysoký úrok vo výške, čo v priemere ročne vychádza cca 22,00 %, napriek skutočnosti, že ako poskytovateľovi finančných služieb mu muselo byť z dostupných zdrojov zrejme (napr. z internetovej stránky Národnej banky Slovenska, z ktorej vyplýva, že pri čerpaných úveroch pre obyvateľstvo v rozhodnom období (marec 2015) priemerná úroková miera predstavovala 10,13 % p.a.), že požadovaný úrok v danom prípade bol viac ako dvojnásobne vyšší ako úrok, za ktorý za obdobných podmienok iné banky úver poskytovali. Úrok z úveru vo výške odporujúcej dobrým mravom, s ktorým zákon spája absolútnu neplatnosť (§ 39 OZ), nemožno obhajovať ani princípom zmluvnej slobody, a toto konanie možno jednoznačne považovať za úmyselné porušenie Občianskeho zákonníka, ako aj Zákona o spotrebiteľských úveroch a z toho potom vyplýva ako nutný dôsledok aj úmysel (minimálne nepriamy) na strane dodávateľa získať bezdôvodné obohatenie.

Dohodnutá úroková miera teda podstatne prevyšuje obvyklú úrokovú mieru, a preto je potrebné súhlasiť so záverom súdu prvej inštancie o neplatnosti dojednania o úrokoch pre rozpor s dobrými mravmi podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka.

12. Odvolací súd poznamenáva, že nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu a dohodu o úrokoch často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby veriteľ v takejto situácii poskytoval dlžníkovi neprimerané, až úžernícke úroky.

13. Žalobca v podanom odvolaní neuviedol žiadne relevantné skutočnosti, ktoré by spochybnili vecnú správnosť rozhodnutia v časti, v ktorej súd prvej inštancie žalobu zamietol.

14. Odvolací súd konštatuje, že prvoinštančný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver. Ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v časti, v ktorej súd žalobu žalobcu zamietol, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

15. Z týchto dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok vo výroku, ktorým súd prvej inštancie žalobu zamietol v spojení so súvisiacim výrokom o trovách konania, ako vecne správny postupom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

16. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd na základe § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 podľa § 255 ods. 1 CSP. Žalobca ako procesne neúspešná strana nárok na náhradu trov odvolacieho konania nemá a plne úspešná žalovaná bola v odvolacom konaní pasívna, k odvolaniu žalobcu sa v súdom stanovenej lehote, ale ani do dnešného dňa písomne nevyjadrila, preto jej súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

17. Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).